

§ 1. tales der først om Guds uden nogen nærmere Definition og dernæst om en Samling af Eiendomme, der er fremkommen ved Sammenkjøb af særskilte Bøndergaarde; men denne Art af Eiendomme kaldes ikke i den nævnte Lov „Gods“. Om begge Arter af Eiendomme indeholdes der saa den Bestemmelse i Loven af 1861, at de ere undergivne Fæsteligter paa den Maade, dens § 1 fastsætter. Jeg ser ikke, at man efter Fremstillingsmaaden i den citerede Paragraph er berettiget til at sige, at et Komplex af Eiendomme, der fremkommer ved Sammenkjøb af særskilte Gaarde, skulde kunne kaldes et Gods. Det er i alt Fald ikke den nævnte Lovs Udtryk. Hvis denne Mening nu er rigtig, saa vil deraf altsaa følge, at saaledes som det foreliggende Lovforslag er affattet, vil det ikke faae nogen Anvendelse paa den Slags Eiendomme, som ere opstaaede ved et saadant Sammenkjøb. Hvis man vilde have, at Lovforslaget skulde faae Anvendelse derpaa, maatte der ske en Forandring i dets Bestemmelser. Jeg skal i Dvrigt endnu tilføie, at naar jeg her taler om Eiendomme, der ere opstaaede paa den nævnte særegne Maade, ved Sammenkjøb af Bøndergaarde, da sigter jeg derved til saadanne Tilfælde, hvor der er Spørgsmaal om Gaarde, der allerede ere gaaede over til Selveje, og som derefter ere sammenkjøbte, men dog inden endnu 20 Aar ere forløbne, efterat de ere gaaede over til Selveiendom. Anderledes vilde det nemlig efter min Formening stille sig, hvis der var Tale om Gaarde, der aldrig vare blevne til Selveiendom, og som kun paa den Maade kunde synes at være sammenkjøbte, at de vare gaaede over i en Godseiers Besiddelse fra en eller flere andre Godseiere.

Til disse Bemærkninger skal jeg indskænke mig.

Mourier-Petersen: Jeg kunde have forstaaet, at det ærede kongevalgte Medlem, som nu satte sig, (Afsig) kunde have fundet Anledning til at henvende sig til mig paa en saa temmelig eftertryffeligt Maade, som han gjorde, med Hensyn til min tidligere Udtalelse, om et Vederlag til Godseierne for

Umbelingsretten, dersom jeg i mit sidste Fordrag virkelig havde gjort nogen Paastand paa Godseierenes Begne om et saadant Vederlag. Men det har jeg jo ikke gjort, og det forekommer mig derfor, at han ikke har havt Ret til at tillægge mig urimelige Paastande, som kun tilhøre Fantastien. Jeg skal imidlertid bemærke, at, dersom hele Bestemmelsen om Eiendomsrettens Ukrænkelighed virkelig skal have Noget at betyde og ikke være noget blot Bagt, saa gaar det dog virkelig ikke an ved Indskrænkninger mere og mere at forringe Eiendomsværdien uden at give nogen Erstatning derfor. For mig falder dette sammen med en virkelig Eiendomsberøvelse; det er kun en anden Fremgangsmaade hentmod det samme Maal.

Jeg er ganske enig med det ærede kongevalgte Medlem (Afsig) i, at det i det Hele taget er meget ønskeligt at have saa klare Rettsregler for vore Forhold, som det vel er muligt. Men jeg ser ingen Grund til, at det derfor nu skulde være saa paatrængende nødvendigt at faae de foreslaaede nye og autentiske Regler om Godsforholdene slaaede fast, naar vi have kunnet undvære slige Regler i saa mange Aar, og at det navnlig skulde være nødvendigt at faae dem slaaede fast paa en Tid, da hele dette Forhold stunder mere og mere mod sit Ophor. Og jeg vil dog derhos henstille til det ærede Medlem, om han virkelig tror, at vi ved det Lovforslag, hvortil han har sluttet sig, selv om det ændres paa den Maade, som han har været med til at foreslaa, virkelig ville opnaa at faae klaret Begreberne om Fæsteforholdene i det Hele taget. Jeg tror, at der, selv om Lovforslaget faar den Skikkelse, som det ærede Medlem ønsker, dog vil — det er jo allerede paavist, at det vil blive Tilfældet — opstaa mange Tvivl og Uanskeligheder med Hensyn til, hvad der er det Rette i dette Forhold. — Jeg vilde derfor have anset det for rigtigst, at man med Hensyn til Bestemmelsen om, hvorpaa Forpligtelsen hviler, var bleven staaende ved hele den Opfattelse, som vor Lovgivning hidtil har havt derom, og at man saa i de enkelte Tilfælde, hvor Administrationen antog, at en Eier havde overtraadt sin Vortfæstelsespligt,